

Turismens økonomiske betydning i Region Sjælland

VisitDenmark

www.visitdenmark.com

Januar 2011

Turismen i Region Sjælland

Udgivet af:
VisitDenmark
Januar 2011

Adresse:

Islands Brygge 43, 3.
2300 København S
Tlf. +45 3288 9900

Forside:

"Pære"
af Søren Sørensen

Forfattere:

Sanne Dissing

Analysemedarbejder
E-mail: sd@visitdenmark.com

Christian Ørsted Brandt,

Chefkonsulent
E-mail: cb@visitdenmark.com

Indhold

Sammenfatning	4
Udvikling fra 2006 til 2008	5
Kapitel 1. Turismeforbrug.....	9
Kapitel 2. Samfundsøkonomiske effekter.....	15
2.1. Beskæftigelse.....	15
2.2. Værditilvækst.....	19
2.3. Skatter og afgifter.....	21
Kapitel 3. Udviklingen i overnatninger	22
3.1 Overnatningerne generelt.....	22
3.2 Camping	25
3.3 Forretningsturisme	26
3.4 Feriehusudlejning.....	27
Kapitel 4. Sæsonafhængighed.....	28
Kapitel 5. Markedsforventninger.....	29
Kapitel 6. Turismeproduktet.....	31
Bilag	33
Bilag 1. Turismeforbrug pr kommune.....	33
Bilag 2. Turismens samfundsøkonomi kommunalt.....	35
Bilag 3. Sæsonindikator kommunalt	38

Sammenfatning

Turismen er en væsentlig økonomisk aktivitet for Region Sjælland. Rapporten opgør turisternes samlede forbrug i Region Sjælland til 8,3 mia. kr., hvilket svarer til godt 11 pct. af landets samlede turismeforbrug. Turismen udgør 1,6 pct. af regionens samlede udbud, hvilket svarer til landsgennemsnittet.

Der var i Region Sjælland 3,1 mio. registrerede overnatninger ekskl. feriehuse i 2009. Dette var et fald i forhold til 2008 på 10,3 pct., men en stigning i forhold til 2000 på 2 pct. Overnatningerne i feriehus, der er en væsentlig overnatningsform i Region Sjælland, havde i 2009 et fald på 11,6 pct. i forhold til 2008.

Turismen i Danmark skaber knapt 11.500 job i Region Sjælland svarende til 3 pct. af kommunens samlede beskæftigelse og en værditilvækst¹ på 5,1 mia. kr. svarende til 3 pct. af kommunens totale værditilvækst. Gennem turismeforbruget skabes også skatte- og afgiftsprovener for både stat og kommune. For Region Sjællands kommuner lyder det samlede skatteprovener skabt af turismen på 3,678 mio. kr., hvoraf 708 mio. kr. tilfalder kommunerne selv (ekskl. selskabsskatter og før udligning).

Oversigtstabel Region Sjælland

Turismeforbrug i regionen	8.308 mio. kr.
Andel af regionens samlede udbud	1,6 pct.
Regionens største markeder:	
Danmark	5.592 mio. kr.
Tyskland	761 mio. kr.
Norge	592 mio. kr.
Sverige	576 mio. kr.
Turismeskabt værditilvækst i regionen ¹	5.138 mio. kr.
Andel af regionens samlede værditilvækst	3 pct.
Turismeskabt skatteprovener i regionen ¹	3.678 mio. kr.
Andel af regionens samlede skatteprovener	4 pct.
Turismeskabt beskæftigelse ¹	11.497 årsværk
Andel af alle regionens beskæftigede	3 pct.
Overnatninger i regionen 2009	
Registrerede overnatninger	4,3 mio.
Udvikling 2008-2009 ²	-10,3 pct.
Udvikling 2000-2009 ²	2,0 pct.

1: Inkl. direkte, indirekte og inducerede effekter.

2: Udvikling er ekskl. feriehuseovernatninger

Kilde: VisitDenmark og Danmarks Statistik

---

¹ Værditilvækst svarer til BNP i basispriser – altså eksklusiv produktskatter og produktsubsidier. Den formelle betegnelse er "bruttoværditilvækst", men i denne rapport anvendes blot "værditilvækst".

Udvikling fra 2006 til 2008

De turismeøkonomiske nøgletal for Region Sjælland og Danmark i denne rapport er baseret på det regionale turismesatellitregnskab for 2008 (RTSA). Siden udarbejdelsen af det forrige turismesatellitregnskab (2006), herunder for Region Sjælland, er der imidlertid foretaget nogle revisioner, som gør direkte sammenligning af turismeomsætningen mellem årene vanskelig. Dertil er der gennemført en række metodeændringer i beregningsmodellen LINE, som tilsvarende gør sammenligninger af turismens afledte effekter mellem årene vanskelig. De foretagne revisioner og metodeændringer har alle haft til formål at give en mere retvisende beskrivelse af turismen i Danmark.

For dog at give et bedre indtryk af den *reelle* turismeøkonomiske udvikling fra 2006 til 2008, er visse turismeøkonomiske nøgletal her *genberegnet* for 2006, med de revisioner der trådte i kraft med turismesatellitregnskabet for 2008.

Turismeomsætningen

VisitDenmark har i 2008 valgt at opskrive niveauet for danskernes anvendelse og forbrug af eget feriehus i forhold til tidligere. For Region Sjælland har det betydet en opjustering af turismeforbruget ved denne overnatningsform på 1,1 mia. kr. i 2006, sammenlignet med den tidligere opgørelse. Derudover er den udenlandske turismeomsætning i Danmark blevet nedjusteret med ca. 6 mia. kr. i 2006, som følge af en metodeændring. For Region Sjælland har det betydet en nedjustering af den udenlandske turismeomsætning på godt 500 mio. kr. i 2006.

Oversigtstabel RTSA2008, RTSA2006 og revideret RTSA2006

	RTSA 2006	Revideret RTSA 2006	RTSA 2008	Udvikling 2006-2008
Turismeomsætning i Region Sjælland	7.440 mio. kr.	8.545 mio. kr.	8.308 mio. kr.	- 2,8 pct.
Andel af regionens samlede udbud	1,8 pct.	1,8 pct.	1,6 pct.	- 11,1 pct.
Turismeomsætning pr marked:				
Danmark	3.916 mio. kr.	5.631 mio. kr.	5.592 mio. kr.	- 0,7 pct.
Udlandet	3.523 mio. kr.	2.990 mio. kr.	2.661 mio. kr.	- 11,0 pct.
heraf Tyskland	1.119 mio. kr.	1.018 mio. kr.	761 mio. kr.	- 25,2 pct.
heraf Norge	672 mio. kr.	559 mio. kr.	592 mio. kr.	5,9 pct.
heraf Sverige	797 mio. kr.	642 mio. kr.	576 mio. kr.	- 10,3 pct.

Kilde: Visitdenmark RTSA2008

Turismeomsætningens afledte samfundsøkonomiske effekter

Det direkte turismeforbrug i Danmark og i selve Region Sjælland skaber afledte effekter i Region Sjælland i form af værditilvækst, beskæftigelse og skattebidrag, som beregnes ved hjælp af LINE modellen. I 2008 versionen af LINE modellen er der foretaget en række metodeændringer, som vanskeliggør sammenligninger med tidligere versioner. Da det ikke er muligt at genberegne turismens afledte effekter for 2006 på regionalt niveau, hvor der er taget højde for metodeændringerne, findes der ikke sammenlignelige tal for 2006 og 2008.

Derimod er der estimeret afledte effekter på *nationalt* niveau, og som det fremgår af tabellen neden for, er der tale om nye lavere niveauer af beskæftigelseseffekter og

værditilvækst og højere niveauer af provenubidrag pr omsat turismekrone. Da de afledte effekter beregnes ud fra turismeomsætning i faste priser og ikke løbende, som vist herunder, er der generelt sket et realfald i både turismeomsætningen og de afledte effekter fra 2006 til 2008. Konkret er der på landsplan sket et fald i turismens beskæftigelseseffekter, fra ca. 1,7 beskæftigede årsværk pr million kr. i turismeomsætning i 2006 modellen, til ca. 1,3 beskæftiget pr million kr. i turismeomsætning i 2008 modellen. Tilsvarende er andelen som refterer til afledte værditilvækst faldet fra 75 øre ud af hver omsætningskrone i 2006, til 62 øre i 2008 modellen.

De afledte effekter i for af beskæftigelse, værditilvækst og skatteprovenu i Region Sjælland må antages at følge udviklingen i navnlig regionens egen turismeomsætning, da de afledte effekter *hovedsagelig* stammer fra egen turisme. Derudover afhænger de afledte effekter af udviklingen i turismen i det øvrige land også, hvorfor det giver mening af skele til denne udvikling også. Da der både nationalt og i region Sjælland er sket et *realfald* i turismeomsætningen fra 2006 til 2008, er det mest sandsynligt, at det er gået de afledte effekter i Region Sjælland lige så.

Overstabel over turismens afledte effekter i 2006 og 2008

	RTSA 2006/ LINE	Rev. RTSA 2006/LINE	RTSA 2008/ LINE
Turismeforbruget i Danmark	72,7 mia. kr.	75,0 mia. kr.	75,8 mia. kr.
Turismeafledte effekter i hele Danmark:			
Beskæftigelse	127.000 årsværk	107.000 årsværk	101.000 årsværk
Værditilvækst	54,6 mia. kr.	46,6 mia. kr.	47,0 mia. kr.
Skatteprovenu	22,7 mia. kr.	30,8 mia. kr.	31,0 mia. kr.
Turismeafledte effekter i Region Sjælland:			
Beskæftigelse	13.200 årsværk	<i>n.a</i>	11.500 årsværk
Værditilvækst	5,8 mia. kr.	<i>n.a</i>	5,1 mia. kr.
Skatteprovenu	2,3 mia. kr.	<i>n.a</i>	3,7 mia. kr.

Kilde: Visitdenmark RTSA2008/LINE modellen

Om rapporten

Denne rapport beskriver turismen i Region Sjælland. Rapporten forholder sig til følgende spørgsmål:

1. Hvor stor er turismeforbruget i området og hvordan fordeler det sig?
2. Hvad er de samfundsøkonomiske effekter af turismen for Region Sjælland?
3. Hvordan har udviklingen i overnatninger været?
4. Hvor sæsonafhængig er regionens turisme?
5. Hvad er de generelle markedsforventninger 2010-2014?
6. Hvilke turismeprodukter findes i Region Sjælland?

Året er 2011 – og tallene lidt ældre

Der er som udgangspunkt benyttet de seneste tilgængelige data til belysning af de forskellige turismevinkler gennem hele rapporten.

De økonomiske effekter af turismen, som bl.a. er beregnet med oplysninger fra nationalregnskabet, forholder sig til år 2008. Dette år er det seneste, hvorfra der findes oplysninger fra nationalregnskabet. Til gengæld dækker strukturundersøgelsen her alle former for turisme og ikke blot de mest kendte fra de løbende statistikker. Da der er tale om meget grundlæggende økonomiske sammenhænge i Region Sjælland, er det vurderingen, at tallene fortsat er aktuelle. Gennemgangen skal således ses som den pr. ult. 2010 mest aktuelle beskrivelse af turismens struktur i Region Sjælland

Gennemgangen af konjunkturudviklingen i den kommercielt overnattende turisme i Region Sjælland, dvs. de registrerede overnatninger, forholder sig til perioden helt frem til og med 2009, mens markedsforventninger dækker .

Hovedkilder

Rapporten er udarbejdet af VisitDenmark på grundlag af primært følgende kilder:

- Turismesatellitregnskabet for Danmark 2008 og den økonomiske model "LINE", begge udviklet af Center for Regional og Turismeforskning for VisitDenmark.
- Registrerede overnatningstal mv. fra Danmarks Statistik
- TDM Forecastmodel

Rapportens nøgleord

Turisme: Turisme omfatter alle rejser med eller uden overnatning *uden for eget sædvanlige miljø* med ferie, forretning eller andet formål. I praksis tælles alle registrerede overnatninger med som turisme uanset den overnattende gæst opholder sig i sædvanligt miljø. Dette vurderes dog ikke at udgøre en nævneværdig andel. Med hensyn til dansk endagsturisme medregnes ture som udgår fra og slutter i eget hjem og som omfatter forbrug til såkaldt kultur, har en afstand på min. 50 km. fra hjemmet og som tager mindst tre timer. Udenlandsk endagsturisme er turister som krydser den danske grænse ud og hjem i løbet af samme dag.

Turismeomsætning: Dette begreb omfatter alt, hvad turister bruger af penge på ferien indenfor landets grænser, hvad enten beløbet er forudbetalt (ved pakkerejser) eller betales på destinationen. Udgifter til transport fra hjemmet og til/fra den danske grænse er således *ikke* inkluderet.

Kommercielle/ikke-kommercielle overnatningsformer: De kommercielle overnatningsformer omfatter hoteller, feriecentre, campingpladser, lejede feriehus, vandrerhjem, krydstogt, bondegårdsferie og festivaler med overnatning. Blandt ikke kommercielle overnatningsformer regnes overnatninger hos familie/venner, eget/lånt feriehus og endagsrejsende.

Registrerede overnatningsformer: Dette skal forstås som de overnatningsformer, som løbende dækkes af Danmarks Statistiks overnatningsstatistikker, dvs. hoteller, feriecentre, vandrerhjem, campingpladser, lejede feriehus og gæstebådsnætter i lystbådehavne. Statistikker for registrerede overnatningsformer er generelt af langt højere kvalitet og detaljeringsgrad end de øvrige overnatningsformer og endagsturisme, som typisk kun undersøges sporadisk. Derudover vil de registrerede overnatningsformer typisk være de mest interessante rent kommercielt i en turismefremmesammenhæng.

Afledte effekter: Afledte effekter omfatter de direkte, indirekte og inducerede effekter på beskæftigelse, værditilvækst og skatteprovenu, som turismeforbruget skaber. De direkte effekter optræder er dem som optræder i første 'led' i de brancher, hvor salget til turistene foregår. De indirekte effekter optræder i andet 'led', hvor der underleveres til slutforbruget, og endelige de inducerede effekter, som optræder hvor personer beskæftiget i kraft af turismen (i første og andet led), har et privatforbrug, der igen skaber turismeafledte effekter etc.

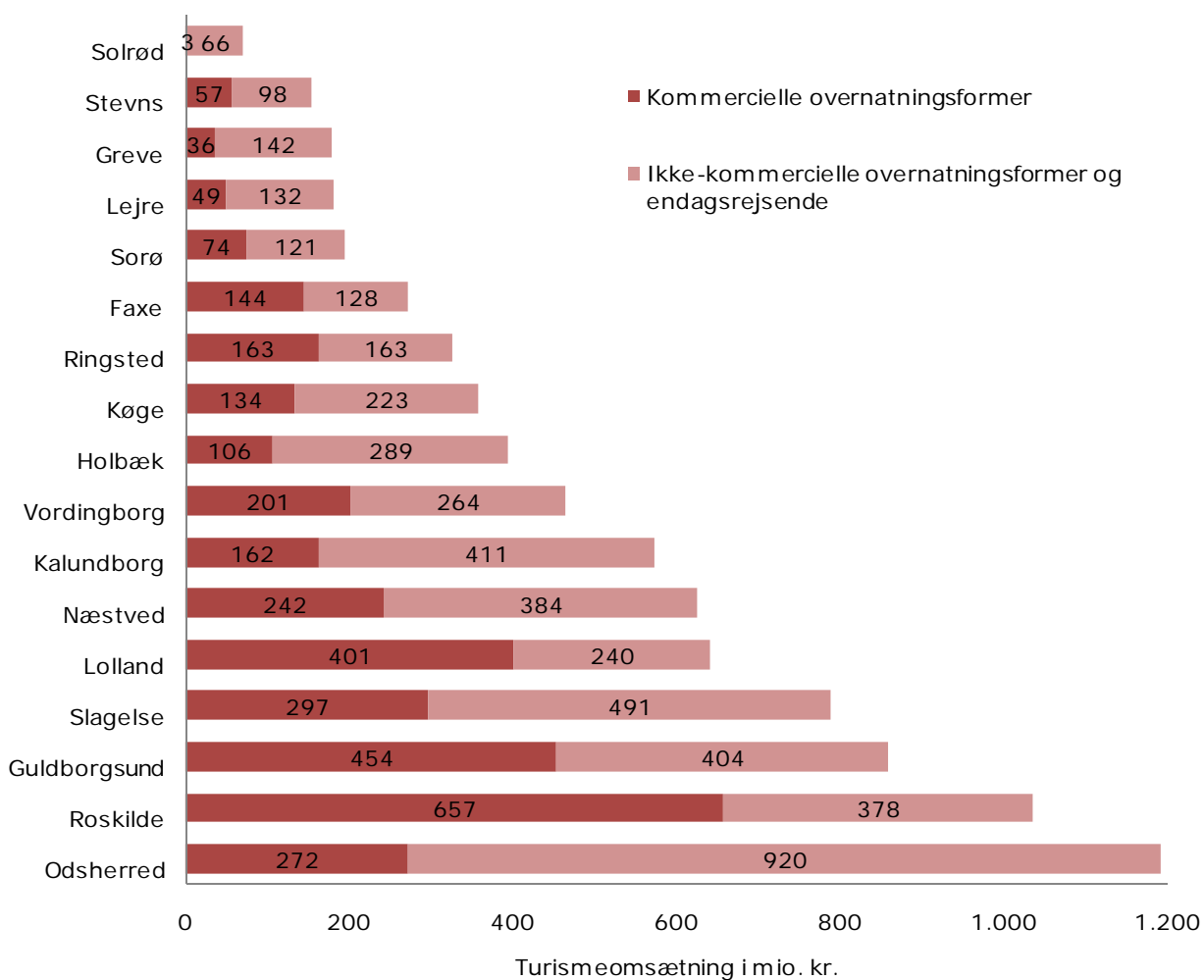
Intra- og intereffekter: Intra-effekter betegner de samfundsøkonomiske effekter af turismen, som forbliver i det samme område (kommune/region), som turistene har sit direkte forbrug (i herværende rapport finder al turistens forbrug sted i overnatningskommunen). Modsat gælder der for inter-effekten, som er den del af de samfundsøkonomiske effekter der "spilder" over til naboområder (kommuner/regioner) eller endnu længere væk. Inter-effekter opstår navnlig, når man belyser de *afledte* effekter i kraft af, at virksomheder, der sælger direkte til turistene, køber sine råvarer andre steder i landet eller beskæftiger personer, som bor i andre kommuner, end der hvor turistene serviceres.

Sæsonindikator: Sæsonindikatoren er et tal, som beskriver hvor meget "sæson", der er i regionens turisme. Sæsonindikatoren, der er anvendt i denne rapport, betegner forholdet mellem antallet af overnatninger i højsæsonmånederne juli og august og så en gennemsnitsmåned. Hvis tallet er lig 1, betyder det, at der ingen sæson er, altså at der ikke er flere overnatninger i højsæsonen end i resten af årets måneder. Mens hvis tallet er større end 1, viser det, hvor mange gange større disse måneder er sammenlignet med gennemsnitsmåneden. En sæsonindikator tæt på 1 betegner en lav sæsonafhængighed, mens en sæsonindikator på to, tre eller sågar fire viser, at turistens modtageapparat skal modtage op til her fire gange flere turister i højsæsonen end i en gennemsnitsmåned.

Kapitel 1. Turismeforbrug

Turisternes samlede forbrug på deres ferie i Region Sjælland er på i alt 8.308 mio. kr. Dette svarede til 1,6 pct. af det samlede udbud af varer og tjenesteydelser i regionen, hvilket er på niveau med landsgennemsnittet.

Figur 1.1 Turismeforbrug fordelt på kommuner og overnatningstyper. Region Sjælland. 2008

I Region Sjælland er Odsherred er den største kommune målt i turismeforbrug. Herefter kommer Roskilde, Guldborgsund og Slagelse, der har over 700 mio. kr. i turismeforbrug og sammen med Odsherred udgør 47 pct. af regionens samlede turismeforbrug. Den kommercielt overnattende turisme er størst i Roskilde, Guldborgsund og Lolland, mens den ikke-kommercielle overnatning er størst i Odsherred, Slagelse og Kalundborg.

Den enkelte kommunes turismeforbrug kan være overvurderet, hvis de overnattende turister bruger en stor del af deres penge i andre kommuner, eller modsat undervurderet, hvis kommunen tiltrækker forbrug fra andre kommuners overnattende turister, fx i kraft af en populær attraktion med særlig tiltrækningskraft.

Turismen i Region Sjælland har en relativt høj andel af turismeforbrug fra danske gæster. Hele 67 pct. eller 5,6 mia. kr. af forbruget i Region Sjælland stammer fra danskere, mens de resterende 2,7 mia. kr. stammer fra udenlandske gæster. Den danske andel på landsplan er på 61 pct. Det udenlandske turismeforbrug stammer hovedsageligt fra tyske, norske og svenske gæster. Jvf. bilag 1 for nærmere nationalitetsfordeling af turismeforbruget på kommuneplan.

Tabel 1.2 Turismeforbrug fordelt på markeder. Region Sjælland. 2008

	Turismeforbrug	Fordeling af regionens turismeforbrug	Fordeling af hele Danmarks turismeforbrug
	mio. kr.	Pct.	
I alt	8.308	100	100
Danmark	5.592	67	61
Udlændinge i alt	2.716	33	39
Tyskland	761	9	11
Norge	592	7	7
Sverige	576	7	8
Storbritannien	164	2	2
Holland	70	1	1
USA	67	1	2
Øvrige lande	486	6	8

Kilde: VisitDenmarks turismesatellitregnskab.

Nedenstående tabel viser fordelingen af turismeforbruget i Region Sjælland på rejseformål og Danmark/udland. 79 pct. eller 6,5 mia. kr. af turismeforbruget er fra ferieturister, mens de resterende 21 pct. eller 1,8 mia. kr. stammer fra forretningsrejsende. Fordelingen på landsplan er hhv. 66 pct. ferierejsende og 34 pct. forretningsrejsende, og Region Sjælland har således et mere feriebetonet turismeforbrug. På forretningsrejserne er størstedelen af turismeforbruget skabt af danske forretningsrejsende (90 pct.), mens forbruget blandt ferieturister i Region Sjælland er mere ligeligt fordelt på danske og udenlandske gæster, om end de danske gæster stadig udgør den største andel.

Tabel 1.3 Turismeforbruget fordelt på forretnings-/ferierejser og Danmark/udland Region Sjælland. 2008

	I alt		Forretningsrejser		Ferierejser	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	8.308	100	1.761	100	6.547	100
Danmark	5.592	67	1.588	90	4.004	61
Udland	2.716	33	173	10	2.543	39

Kilde: VisitDenmarks turismesatellitregnskab.

Tabel 1.4 viser fordelingen af forretningsrejser og ferierejser på overnattende gæster og endagsturister. 79 pct. eller 6,5 mia. kr. af turismeforbruget i Region Sjælland er fra overnattende gæster. Dette er en smule højere end landsgennemsnittet på 73 pct. Det er den højere andel af ferieturister, der giver en større andel af overnattende gæster. Turismeforbruget fra de ferierejsende i Region Sjælland kommer desuden i højere grad fra overnattende gæster.

Tabel 1.4 Turismeforbrug fordelt på overnatningsformer og endagsturisme samt på ferie-/forretning. Region Sjælland. 2008

	I alt		Forretningsrejser		Ferierejser	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	8.308	100	1.761	100	6.547	100
Overnattende gæster	6.523	79	1.063	60	5.460	83
Endagsturister ¹	1.785	21	698	40	1.087	17

Note: Overnatninger inkluderer kommercielle og ikke-kommercielle overnatningsformer

¹ Eksklusiv turister, der overnatter i andre kommuner.

Kilde: VisitDenmarks turismesatellitregnskab.

Nedenstående tabel viser fordelingen af turismeforbruget på kommercielle og ikke-kommercielle overnatningsformer i Region Sjælland. 42 pct. af turismeforbruget stammer fra gæster, der overnatter på kommercielle overnatningsformer, hvoraf forretningsrejsende på hotel og gæster i lejede feriehus har de største andele (13 og 9 pct. point). De ikke-kommercielle overnatningsformer står for 58 pct. af turismeforbruget i regionen. Heraf er især gæster i egne feriehus markante (18 pct. point).

Andelen af turismeforbrug fra gæster overnattende på kommercielle overnatningsformer er i Region Sjælland lidt under andelen for hele landet. Det er især andelen af hotelgæster på forretningsrejse, der er lavere end landsgennemsnittet, mens gæsterne i eget feriehus er 10 pct. point større i Region Sjælland end på landsplan. Også de forretningsrelaterede endagsturister har en lavere andel af turismeforbruget i Region Sjælland end på landsplan.

Tabel 1.5 Turismeforbrug fordelt på overnatningsformer. Region Sjælland. 2008

	Turisme-	Fordeling for	Fordeling for
	forbrug i alt	regionen	hele landet
	mio. kr.	pct.	
I alt	8.308	100	100
Kommercielle i alt:	3.453	42	49
Hotel – ferierelateret	306	4	7
Hotel – forretningsrelateret	1.063	13	21
Camping	517	6	5
Vandrerhjem	50	1	1
Lejet feriehus	781	9	10
Feriecentre	227	3	1
Festival	409	5	1
Lystbåde	89	1	1
Bondegårde	9	0	0
Krydstogt	2	0	1
(fortsættes)			
	Turisme-	Fordeling for	Fordeling for

	forbrug i alt	regionen	hele landet
	mio. kr.	pct.	
Ikke-kommercielle i alt:	4.855	58	51
Eget feriehus	1.493	18	8
Lånt sommerhus	329	4	2
Familie/venner	1.247	15	15
Endagsturister - ferie	1.087	13	14
Endagsturister - forretning	698	8	13

Kilde: VisitDenmarks turismesatellitregnskab.

Opgørelsen af turismeforbruget viser også, hvordan forbruget fordeler sig på forskellige produkttyper, jf. turismesatellitregnskabet. Regnskabet inddeler produkterne i tre typer: Turismekaraktteristiske produkter (typiske turismeprodukter), turistforbundne produkter (primært detailhandlen) og endelig "ikke-turismespecifikke produkter", som omfatter alle andre produkter.

Turismeforbruget i Region Sjælland er kendetegnet ved, at godt halvdelen heraf går til de turismekaraktteristiske produktgrupper, herunder især overnatning, transport og rejseservice (alle på 14 pct. point). Specielt forretningsrejserne har et stort forbrug af de turismekaraktteristiske produkter (98 pct.). Samlet set går 34 pct. af forbruget til de turismeforbundne produktgrupper (svarende til detailhandelen), hvor ferierejserne har det største forbrug.

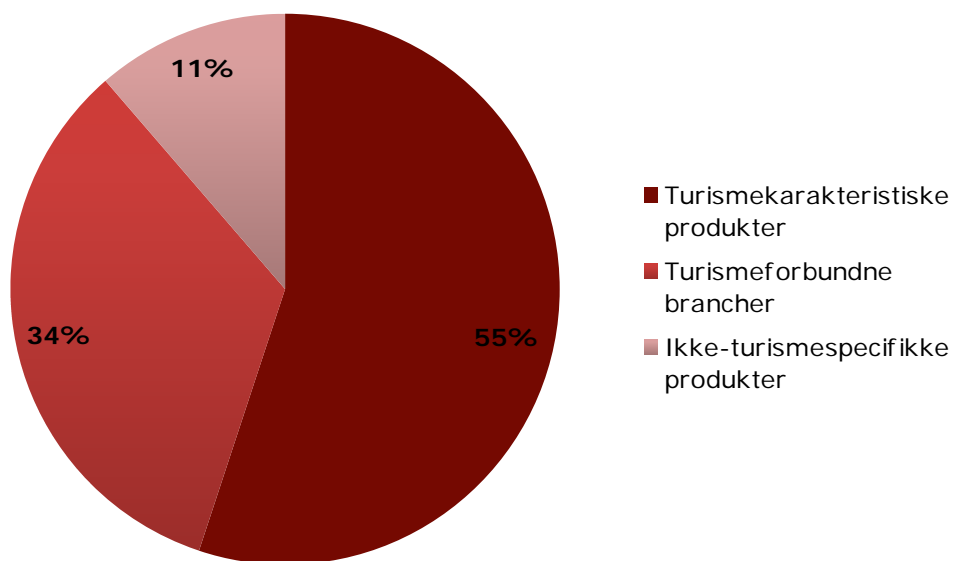
På landsplan bliver 10 pct. point mere af turismeforbruget brugt på de turismekaraktteristiske produkter. Forskellen kommer både af en større andel ferierejsende i Region Sjælland, men også som følge af disses lavere andel af forbrug på turismekaraktteristiske produktgrupper i regionen end på landsplan.

Tabel 1.6 Turismeforbruget fordelt på forretnings-/ferierejser og produkter – Region Sjælland. 2008

	I alt		Forretningsrejser		Ferierejser	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	8.308	100	1.760	100	6.547	100
Turismekaraktteristiske produktgrupper	4.576	55	1.731	98	2.845	43
Heraf:						
Overnatning	1.164	14	724	41	440	7
Restaurant	954	11	131	7	823	13
Transport	1.190	14	804	46	386	6
Rejseservice	1.166	14	64	4	1.102	17
Kultur og forlystelser	101	1	8	0	93	1
Turismeforbundne produktgrupper	2.789	34	21	1	2.768	42
Heraf:						
Føde- og drikkevarer samt tobak	1.515	18	2	0	1.513	23
Benzin og andet brændstof	719	9	6	0	712	11
Andet	556	7	14	1	542	8
Ikke-turismespecifikke produkter	943	11	8	0	935	14

Kilde: VisitDenmarks turismesatellitregnskab.

Figur 1.1 Turismeforbruget i Region Sjælland fordelt på produktgrupper

Kilde: VisitDenmarks turismesatellitregnskab.

Kapitel 2. Samfundsøkonomiske effekter

Dette kapitel beskriver de samfundsøkonomiske effekter af turismen, som turismeforbruget bidrager til. De samfundsøkonomiske effekter inkluderer både de direkte, indirekte og inducerede – eller tilsammen de afledte effekter af turismeforbruget. De indirekte effekter fremkommer, når en virksomhed, som har solgt en vare eller en ydelse direkte til en turist, bruger en del af sin omsætning på:

1. at købe råvarer i en anden virksomhed (indirekte effekter).
2. at aflønne sine ansatte, som derefter bruger en del af deres løn hos andre virksomheder (inducerede effekter).
3. at sende penge ud af landet til udenlandske ejere (importeffekter).

Når der købes råvarer eller aflønnes personale jf. 1) og 2), medfører det naturligt, at en del af de effekter, turistforbruget skaber, havner i andre kommuner end lige dér, hvor turisten handler. I jo højere grad en kommune selv har de råvarer og den arbejdskraft, der skal til for at servicere turismen, desto større andel af effekterne forbliver i kommunen. I praksis vil alle kommuner "tabe" en del af turismens samfundsøkonomiske effekter til andre kommuner, men vil samtidig og "modtage" nogle økonomiske effekter fra andre kommuners turisme.

Når vi i dette kapitel opregner de samfundsøkonomiske effekter i Region Sjælland, stammer det altså for det første fra det direkte turismeforbrug i regionen, som delvist skaber effekter i regionen selv, og for det andet fra det direkte turismeforbrug i andre regioner, hvortil Region Sjælland måtte levere råvarer, arbejdskraft o.l. *Der er med andre ord ikke en entydig, 1:1, sammenhæng mellem turismeomsætningen i Region Sjælland (jf. tabel 1.1) og de samfundsøkonomiske effekter i Region Sjælland afledt af turisme.*

2.1. Beskæftigelse

Turisternes forbrug skaber en mængde arbejdspladser - her kaldt turismeskabte årsværk. Turismen skaber gennem de samlede afledte effekter 11.497 årsværk i Region Sjælland, hvilket svarer til 3,4 pct. af de af de i alt 341.028 beskæftigede i Region Sjælland. Antallet af turismeskabte årsværk er det næstlaveste absolut, og også relativt til regionens samlede størrelse. Landsgennemsnittet er imidlertid kun 0,1 pct. point over andelen i Region Sjælland.

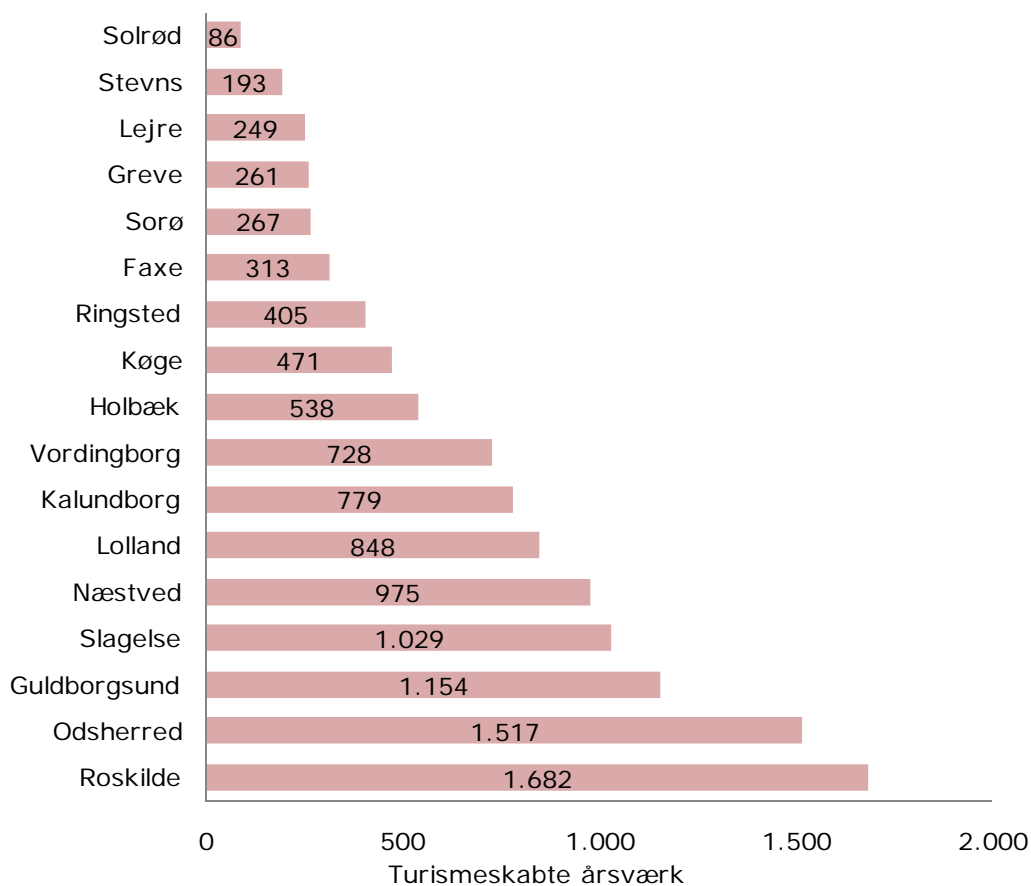
Tabel 2.1.1 Antal arbejdspladser skabt af turismen. Danske regioner. 2008

	Turismeskabte årsværk	Andel af landets turismeskabte årsværk	Turismeandel af samlet beskæftigelse
Hele landet	1.000 årsværk 102	pct. 100	pct. 3,5
Hovedstaden	44	43	4,5
Sjælland	11	11	3,4
Syddanmark	21	20	3,4
Midtjylland	15	15	2,2
Nordjylland	11	11	3,6

Note: Inkl. direkte, indirekte og inducerede effekter. Opgjort i fuldtidsbeskæftigede. Kilde: VisitDenmarks økonomiske model LINE.

Af figur 2.1.1 ses den turismeskabte beskæftigelse for Region Sjællands kommuner. Roskilde tilføjer flest turismeskabte årsværk (15 pct.), og sammen med de to næststørste kommuner, Odsherred og Guldborgsund, står udgøres tilsammen mere end en tredjedel af regionens turismeskabte værditilvækst.

Figur 2.1.1 Turismeskabt beskæftigelse pr kommune. Region Sjælland. 2008

Note: Inkl. direkte, indirekte og inducerede effekter. Opgjort i fuldtidsbeskæftigede. Kilde: VisitDenmarks økonomiske model LINE.

Ses den turismeskabte beskæftigelse i forhold til kommunernes samlede beskæftigelse, ligger Odsherred igen i 2008 allerhøjest på listen med 12,6 pct. med hele 8,2 pct. point ned til næsthøjeste andel. I den anden ende findes Greve og Solrød med relativt lave turismeandele af den samlede beskæftigelse (begge 1,6 pct.).

Lolland, Vordingborg og Kalundborg har en over gennemsnitlig turismeandel af den samlede beskæftigelse, og bidrager dermed positivt til Region Sjællands turismeskabte beskæftigelsesandel til trods for en lav absolut placering.

Tabel 2.1.2 Antal arbejdspladser skabt af turismen. Region Sjælland 2008

	Turismeskabte årsværk	Samlet antal be- skæftigede	Turismeandel af sam- let beskæftigelse
	årsværk		pct.
Dansk turisme i alt	101.531	2.901.692	3,5
Hele regionen	11.497	341.028	3,4
Roskilde	1.682	41.323	4,1
Odsherred	1.517	12.028	12,6
Guldborgsund	1.154	26.381	4,4
Slagelse	1.029	35.106	2,9
Næstved	975	33.541	2,9
Lolland	848	20.425	4,2
Kalundborg	779	21.135	3,7
Vordingborg	728	18.228	4,0
Holbæk	538	28.739	1,9
Køge	471	27.281	1,7
Ringsted	405	16.759	2,4
Faxe	313	12.957	2,4
Sorø	267	11.704	2,3
Greve	261	16.559	1,6
Lejre	249	7.280	3,4
Stevns	193	6.129	3,2
Solrød	86	5.454	1,6

Note: Inkl. direkte, indirekte og inducerede effekter. Opgjort i fuldtidsbeskæftigede. Kilde: VisitDenmarks økonomiske model LINE.

De samlede afledte effekter af turisternes forbrug forbliver ikke inden for én kommune men spredt sig til de øvrige kommuner i regionen og til andre dele af Danmark. Derfor skabes turismebeskæftigelsen i Region Sjælland både fra turister, der overnatter i regionen og fra turister, som overnatter i andre regioner.

Som det fremgår af tabel 2.1.3 ligger 5.705 årsværk eller halvdelen af den turismeskabte beskæftigelse i Region Sjælland inden for de turismekaraktteriske brancher, hvor overnatningssteder og restauranter står for de største andele. I forhold til dansk turisme som helhed er andelen af turismeskabt beskæftigelse inden for de turismekaraktteriske brancher lidt lavere i Region Sjælland.

Den resterende turismeskabte beskæftigelse i Region Sjælland er fordelt nogenlunde ligeligt mellem de turismeforbundne og ikke-turismespecifikke branchegrupper (hhv. 24 og 26 pct.).

Tabel 2.1.3 Beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen, Region Sjælland. 2008

	Beskæftigede	Fordeling for regionen	Fordeling for hele landet
	årsværk	pct.	
I alt	11.497	100	100
Turismekarakteristiske branchegrupper	5.705	50	53
Overnatningssteder	1.968	17	19
Restauranter og værtshuse	1.697	15	15
Transportvirksomheder	773	7	8
Rejseservice	840	7	8
Forlystelsesparker, museer mv.	427	4	3
Turismeforbundne branchegrupper (detailhandel mv.)	2.805	24	21
Ikke-turismespecifikke branchegrupper (øvrige brancher)	2.987	26	26

Note: Inkl. direkte, indirekte og inducerede effekter. miske model LINE.

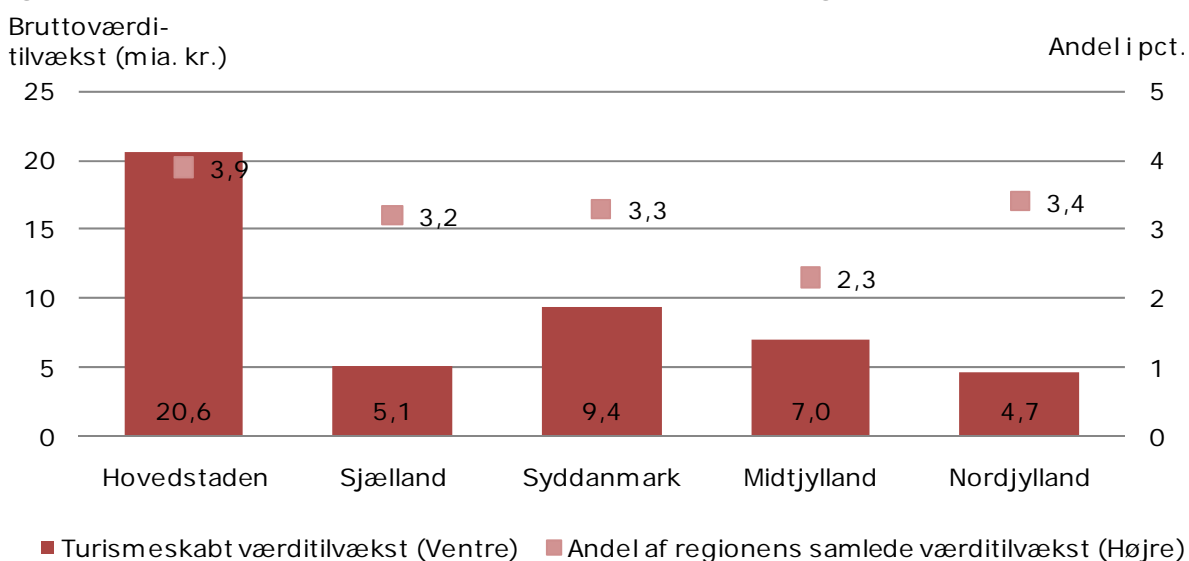
Kilde: VisitDenmarks økonomiske model LINE.

2.2. Værditilvækst

Den turismeskabte værditilvækst i Region Sjælland er beregnet i LINE modellen ud fra turismeomsætningen fastlagt i turismesatellitregnskabet. Effekten svarer til de samlede afledte effekter af turismeforbruget i regionen, som forbliver i regionen, plus, effekter fra andre regioners turisme, der også havner i regionen. Der er med andre ord ikke en entydig sammenhæng mellem turismeforbruget i regionen på 8,3 mia. kr. og så værditilvæksten.

For Region Sjællands vedkommende udgør den turismeskabte værditilvækst 5,1 mia. kr. Dette svarer til 3,2 pct. af regionens samlede værditilvækst, hvilket er samme andel som på landsplan.

Figur 2.2.1 Værditilvækst skabt af turismen. Danske regioner. 2008

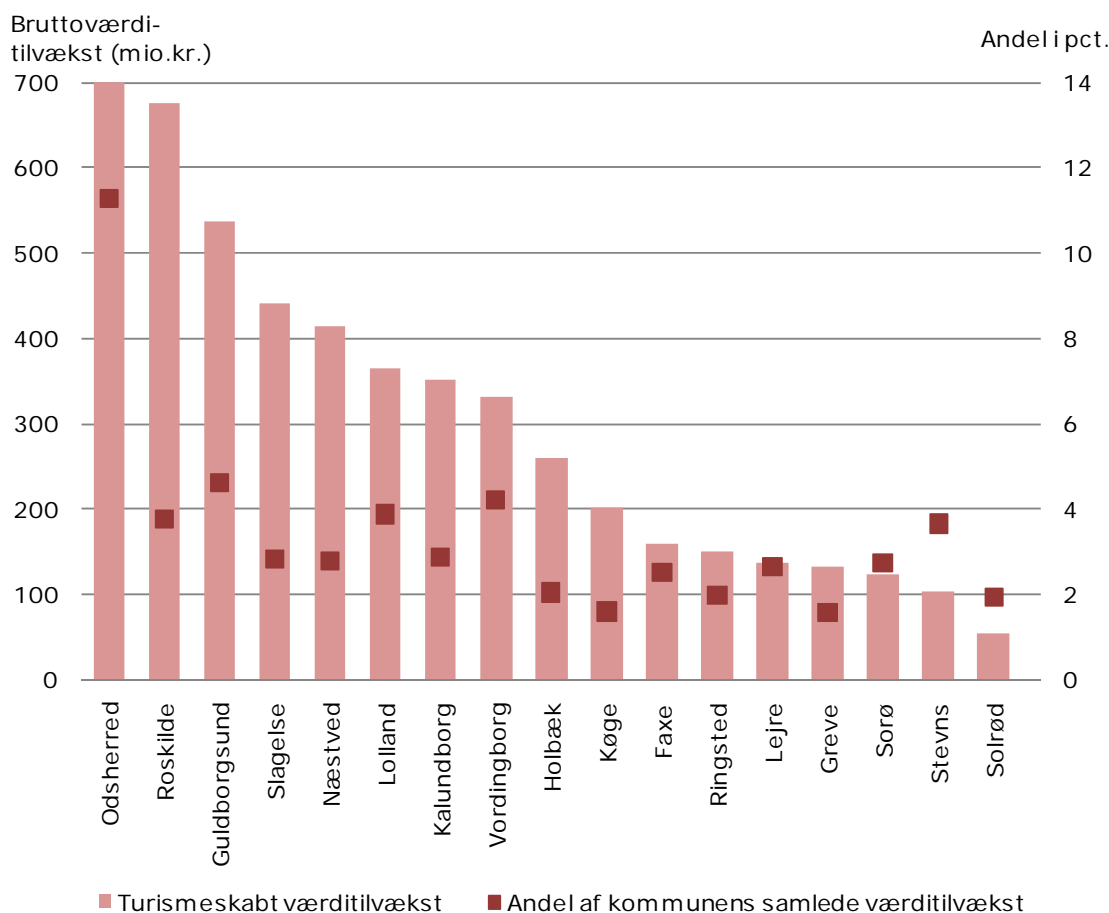

Kilde: VisitDenmarks økonomiske model LINE

Af figur 2.2.1 ses de regionale turismeskabte værditilvækster og deres andel af regionernes samlede værditilvækst. Det ses, at Region Sjælland også her ligger næstnæst i absolut og relativ bruttoværditilvækst.

Figur 2.2.2 viser de samme estimater, blot fordelt på regionens kommuner. Det ses, at Odsherred igen skiller sig ud i den turismeskabte andel, men her er kommunen også den største i absolutte tal. Rækkefølgen for den absolutte, turismeskabte værditilvækst er derudover stort set den samme som for beskæftigelsen.

Figur 2.2.2 Værditilvækst skabt af turismen. Region Sjælland. 2008

Kilde: VisitDenmarks økonomiske model LINE

Af de 5,1 mia. kr., som Region Sjællands turismeskabte værditilvækst udgør, kommer 44 pct. fra de turismekaraktteristiske brancher. Herunder udgør rejserevice med 610 mio. kr. den største andel (12 pct. point). Fordelingen af værditilvækst på de tre branchegrupper stemmer nogenlunde overens med fordelingen i resten af landet.

Tabel 2.2.1 Turismeskabt værditilvækst fordelt på brancher, Region Sjælland. 2008

	Værditilvækst	Fordeling for	
		regionen	hele landet
		mio. kr.	pct.
I alt	5.138	100	100
Turismekaraktteristiske branchegrupper	2.242	44	47
Overnatningssteder	502	10	12
Restauranter og værtshuse	386	8	7
Transportvirksomheder	532	10	12
Rejseservice	610	12	13
Forlystelsesparker, museer mv.	212	4	4
Turismeforbundne branchegrupper (detailhandel mv.)	1.060	21	17
Ikke-turismespecifikke branchegrupper (øvrige brancher)	1.836	36	36

Note: Inkl. direkte, indirekte og inducerede effekter.

Kilde: VisitDenmarks økonomiske model LINE.

2.3. Skatter og afgifter

Region Sjællands turisme skaber offentlige indtægter på 3,7 mia. kr. De fleste af disse falder inden for vare- og selskabsskatter, herunder især moms/merværdiafgift med 1,4 mia. kr. Personskatterne beløber sig til 1,4 mia. kr., hvoraf størstedelen går til kommunerne selv (før udligning), mens 141 mio. går til regionen.

Region Sjællands turisme skaber 4 pct. af regionens samlede skatteprovenu, hvilket er på niveau med resten af landet. Selskabsskatterne afviger mest fra landsgennemsnittet, idet 10 pct. af regionens samlede selskabsskatter kommer fra turismen, hvor det blot er 6 pct. på landsplan.

Tabel 2.3.1 Skatter og afgifter afledt af turismen, Region Sjælland. 2008

	Skatter og afgifter	Andel af regionens samlede skatteprovenu	Tilsvarende andel for Danmark
	mio.kr.	pct.	
I alt skatter og afgifter	3.678	4	4
Personskatter i alt	1.432	2	3
Kommuneskatter	708	3	4
Kirkeskatter	26	3	4
Regionskatter ¹	141	2	2
Statsskatter	557	2	3
Vare- og selskabsskatter i alt	2.246	6	6
Vareskatter/Punktafgifter	374	4	3
Moms/Merværdiafgift	1.431	6	7
Selskabsskatter ²	441	10	6

1: Sundhedsbidrag

2: I gennemsnit tilfalder ca. 13 pct. af selskabsskatterne kommunerne.

Note: Inkl. direkte, indirekte og inducerede effekter.

Kilde: VisitDenmarks økonomiske model LINE.

Kapitel 3. Udviklingen i overnatninger

Dette kapitel vil vise udviklingen *registrerede* overnatninger i Region Sjælland over de seneste ti år. Registrerede overnatninger henviser til Danmarks Statistiks løbende overnatningsstatistikker og omfatter hoteller og feriecentre med mindst 40 senge, vandrerhjem, lystbådehavne, campingpladser med mindst 75 enheder og lejede ferie-huse gennem bureauer med min. 25 huse. Bemærk dog, at feriehusovernatninger er opgjort separat, da disse først er blevet opgjort på kommunalt niveau fra og med 2008. Denne bliver berørt separat i afsnit 3,4.

3.1 Overnatningerne generelt

Danskere, svenskere og tyske er de største turistgrupper i Region Sjælland baseret på antal overnatninger. De danske turister er dog klart den største og udgjorde 82 pct. af de samlede overnatninger i 2009.

Fra 2008 til 2009 faldt de samlede overnatninger med 10,3 pct. De udenlandske overnatninger faldt relativt mest med 24,6 pct., men fordi de danske overnatninger udgjorde så stor en andel betød faldet på 6,5 pct. lige så meget for det samlede fald som faldet i de udenlandske overnatninger gjorde. Af de udenlandske overnatninger var det især de svenske og tyske overnatninger, der faldt med hhv. 30,3 pct. og 26,2 pct., men også de norske og britiske overnatninger faldt markant, om end de var af relativt begrænset betydning.

Set over de seneste ti år er de samlede overnatninger steget med 2 pct. De danske overnatninger er steget 17,1 pct., mens de udenlandske i samme periode er faldet 36,6 pct. De tyske overnatninger er faldet mest med 57,7 pct. hvilket har gjort, at svenskerne siden 2007 har været den største udenlandske gruppe. Hollænderne har været den eneste gruppe, der er steget i antal fra 2000 til 2009 med 21,2 pct., men det ændrer dog ikke deres relative placering, og absolut drejer det sig om knapt 15.000 overnatninger, hvilket er godt 203.000 mindre end det absolutte fald i tyske gæster. Den samlede udvikling på landsplan viste en stigning på 4,1 pct. i de samlede overnatninger, med en stigning i de danske på 18,0 pct. og et fald i de samlede udenlandske overnatninger på 16,4 pct.

Tabel 3.1.1 Overnatninger fordelt på nationalitet, ekskl. feriehus. Region Sjælland

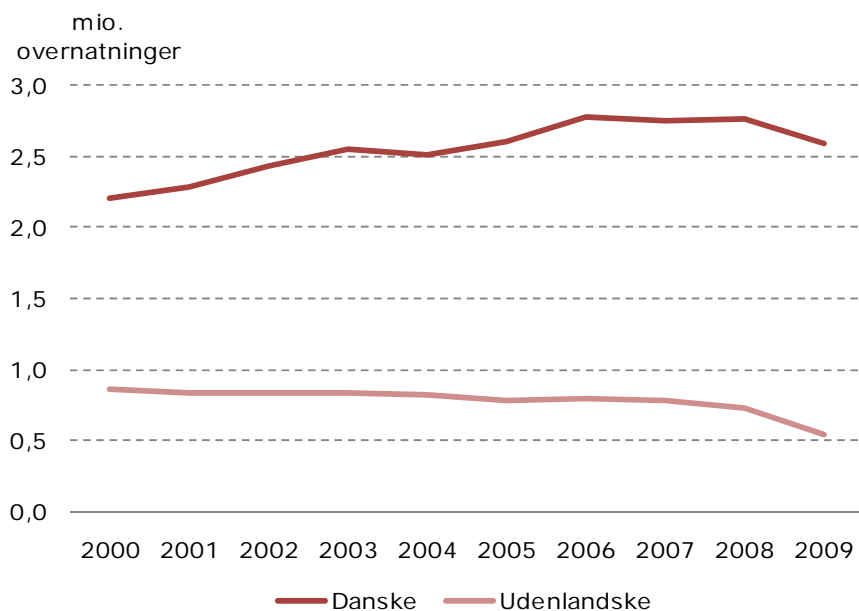
	2000	...	2008	2009	Udvikling 2008-2009	Udvikling 2008-2009 Danmark
	1.000 overnatninger					pct.
I alt	3.076	...	3.497	3.136	-10,3	-6,1
Danmark	2.209	...	2.767	2.587	-6,5	-4,9
Udlandet	868	...	730	550	-24,6	-8,5
Tyskland	378	...	217	160	-26,2	-4,3
Sverige	248	...	232	161	-30,3	-21,5
Holland	69	...	88	84	-4,1	-2,4
Norge	67	...	68	55	-18,3	-5,5
Storbritannien	20	...	19	14	-26,9	-11,4
Andre lande	85	...	107	76	-29,6	-8,5

Note: Antallet af nationaliteter, som der skulle indberettes for, blev udvidet i 2005. Kun hoteller med min. 40 senge og campingpladser med min. 75 campingenheder.

Kilde: Danmarks Statistik

Figur 3.1.1 viser udviklingen i overnatninger i perioden 2000-2009. De danske overnatninger har været stigende indtil 2006, hvorefter de har stagneret et par år. De udenlandske overnatninger har været svagt faldende hele perioden. I 2009 er begge turistgrupper faldet.

Figur 3.1.1 Antal overnatninger, ekskl. Feriehuse, Region Sjælland

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 3.1.2 viser udviklingen i overnatningstal fordelt på overnatningsformerne (feriehuse er først med fra 2008, da de ikke er opgjort på kommunalt niveau før).

I perioden 2000-2009 er det samlede overnatningstal for Region Sjælland steget. Drivkraften bag denne vækst har camping stået for som den eneste overnatningsform med vækst fra 2000 til 2009. Feriecentrene og hotellerne ville have bidraget positivt, hvis man udelod 2009.

Fra 2008 til 2009 var der et fald i overnatninger på samtlige overnatningsformer. Det største absolutte fald skete på feriecentrene med godt 190.000 færre overnatninger eller et fald på 19,1 pct. Også hotellerne faldt kraftigt med 16,1 pct., svarende til godt 93.000 overnatninger. Udviklingen i feriehusovernatninger kan desværre ikke vises, da den kommunale opdeling først er gennemført i 2008.

Tabel 3.1.2 Antal overnatninger fordelt på overnatningsformer. Region Sjælland

	2000	...	2008	2009	Udvikling 2008-2009	Udvikling 2008-2009 Danmark	
	1.000 overnatninger						pct.
I alt ekskl. feriehuse	3.076	...	3.497	3.136	-10,3	-6,1	
Camping	1.257	...	1.598	1.559	-2,4	-3,3	
Feriecentre	871	...	991	801	-19,1	-4,0	
Hoteller	514	...	579	486	-16,1	-9,5	
Lystbådehavne	283	...	187	173	-7,6	-5,1	
Vandrerhjem	151	...	143	118	-17,6	-10,3	
<i>I alt inkl. ferie- huse</i>	..	...	<i>4.768</i>	<i>4.260</i>	<i>-10,6</i>	<i>-6,0</i>	
<i>Feriehuse</i>	..	...	<i>1.271</i>	<i>1.124</i>	<i>-11,6</i>	<i>-5,9</i>	

Note: Kun hoteller med min. 40 senge og campingpladser med min. 75 campingenheder. Feriehusstatistikken er først kommunalt fordelt fra 2008. Kilde: Danmarks Statistik

Hvis man ser på de enkelte kommuner i Region Sjælland, udgør Guldborgsund og Lolland tilsammen de fleste overnatninger. Mere end én tredjedel af overnatningerne er placeret

Tabel 3.1.3 Overnatninger pr. kommune, ekskl. feriehuse. Region Sjælland

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Udvikling 2000-2009
	1.000 overnatninger										Pct.
Faxe	176	185	200	216	225	248	268	283	293	335	90,2
Greve og Solrød	78	70	63	64	67	74	88	102	88	55	-28,7
Guldborgsund og Lolland	1.110	1.172	1.235	1.288	1.287	1.282	1.318	1.273	1.284	1.104	-0,6
Holbæk, Kalundborg og Odsherred	369	397	436	455	445	436	479	470	481	440	19,5
Køge	150	146	149	152	128	144	149	154	144	130	-13,7
Lejre og Roskilde	181	175	203	206	195	202	215	227	212	182	0,5
Næstved og Ringsted	358	355	346	342	344	355	374	386	355	307	-14,2
Slagelse og Sorø	288	273	285	307	298	302	315	308	308	272	-5,8
Stevns	52	52	53	72	73	79	92	102	100	97	85,8
Vordingborg	313	294	290	291	270	262	267	234	233	213	-31,9
Regionen i alt	3.076	3.119	3.260	3.393	3.332	3.384	3.566	3.539	3.497	3.136	2,0

Kilde: Danmarks Statistik

3.2 Camping

Camping er den overnatningsform, der har flest overnatninger i Region Sjælland og udgjorde i 2009 50 pct. af overnatninger ekskl. feriehuse. Som det ses af tabel 3.2.1 ligger de fleste campingpladser i kystkommunerne mod vest og syd. Kapaciteten er ikke direkte afhængig af antallet af campingpladser i kommunerne. Den næststørste campingkommune opgjort i kapacitet er således Faxe, selvom der kun er 4 campingpladser i kommunen. Antallet af campingpladser for de øvrige kommuner kan ses af kapitel 6.

Tabel 3.2.1 De største campingkommuner 2009. Region Sjælland

	Campingpladser	Kapacitet ¹
Region Sjælland	72	11.973
<i>Heraf</i>		
Guldborgsund	9	1.591
Faxe	4	1.531
Kalundborg	7	1.257
Odsherred	7	1.122
Næstved	3	932

¹Campingkapaciteten opgøres i enheder, svarende til 3 sengepladser.

Kilde: Guide Danmark/VisitDenmark og Danmarks Statistik

Selvom campingovernatningerne er faldet i fra 2008 til 2009 ligesom alle de andre overnatninger, har campingturismen i Region Sjælland klaret sig relativt godt. Hvis man ser på udviklingen i campingovernatningerne fra 2000 til 2009, har regionen haft højere vækstrater end landsgennemsnittet stort set hele perioden. Dette ses af figur 3.2.1. Når campingovernatningerne er faldet i 2009 i Region Sjælland, skal det således ses i lyset af en favorabel udgangsposition, samt et større fald på landsplan.

Figur 3.2.1 Campingovernatninger. Region Sjælland

Kilde: Danmarks Statistik

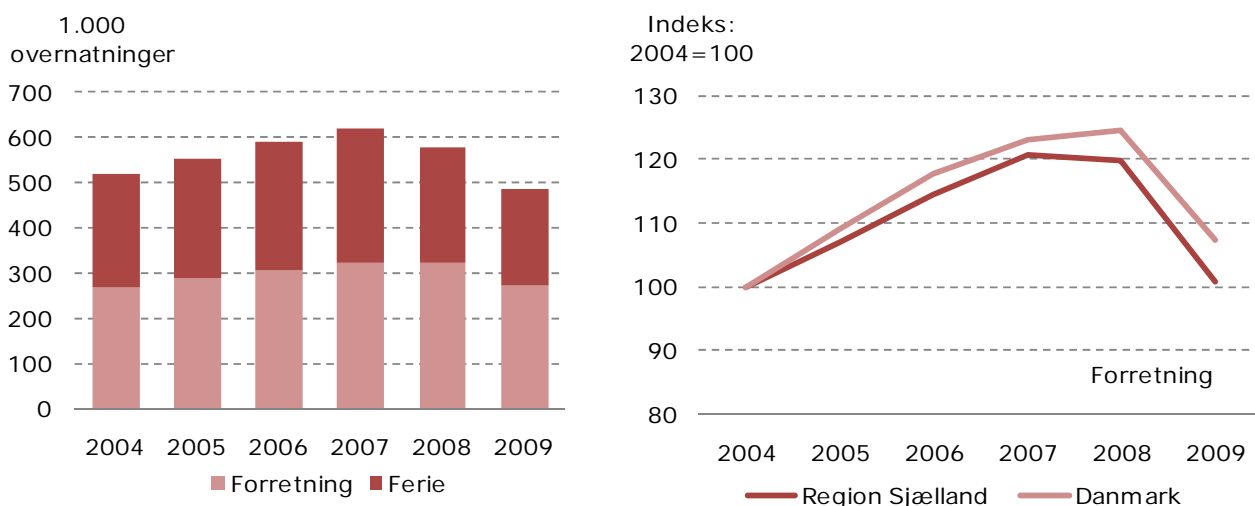
3.3 Forretningsturisme

Forretningsturismen er karakteriseret ved at være sæsonafhængig sammenlignet med ferieturismen. Dermed er forretningsturismen en vigtig økonomisk aktivitet for turismevirksomheder med helårsaktivitet, men selvfølgelig samtidig for de mange virksomheder, der bl.a. forsyner turismebrancher. Forretningsovernatninger er defineret til kun at ske på hotel. Opdelingen på ferie og forretning blev først indført fra 2004.

Fra 2004 til 2007 steg hotelovernatningerne i Region Sjælland. Dette skete både som følge af en stigning i ferie- og i forretningsovernatningerne. Forretningsovernatningerne har gennem hele perioden været en smule større i antal end ferieovernatningerne på hotel. I 2008 faldt ferieovernatningerne med 13 pct., mens forretningsovernatningerne holdt sig stort set uændret med et fald på under 1 pct. I 2009 faldt forretningsovernatningerne imidlertid også markant med 16 pct. – kun knapt 1 pct. point mindre end faldet i ferieovernatningerne.

Udviklingen i forretningsovernatninger i Region Sjælland i perioden 2004-2009 var ikke ulig udviklingen på landsplan, om end væksten i starten af perioden ikke var nær så kraftig i Region Sjælland. Faldet i forretningsovernatninger i 2009 var 14 pct. på landsplan.

Figur 3.3.1 Antal hotelovernatninger fordelt på ferie og forretning. Region Sjælland

3.4 Feriehusudlejning

Feriehusudlejning blev opgjort på kommunalt niveau for første gang 2008. Det er derfor ikke muligt at beskrive udviklingen i feriehusudlejningen før 2008.

I 2008 udgjorde overnatningerne i lejet feriehus knapt 1,3 mio. overnatninger i Region Sjælland. Af disse var 47 pct. tyskere og 37 pct. danskere. Feriehusudlejningerne faldt i 2009 med 11,6 pct. til godt 1,1 mio. overnatninger. Alle markeder faldt, især de udenlandske, hvorfor andelen af danske overnatninger steg til 39 pct. selvom de danske overnatninger faldt absolut. Faldet i overnatninger i lejet feriehus var på landsplan stort set som i Region Sjælland med undtagelse af de tyske overnatninger, der ikke faldt nær så meget på landsplan.

Tabel 3.4.1 Feriehusudlejning. Region Sjælland

	2008	2009	Udvikling 2008-2009	Udvikling 2008-2009 hele landet
	1.000 overnatninger		pct.	
Feriehuse	1.271	1.124	-11,6	-5,9
Danmark	475	437	-8,0	-9,0
Tyskland	592	520	-12,2	-2,8
Norge	87	72	-16,9	-14,6
Sverige	48	34	-29,2	-29,4
Holland	38	34	-9,3	-16,4

Kapitel 4. Sæsonafhængighed

Dette kapitel beskriver fordelingen af registrerede overnatninger i Region Sjælland på årets tolv måneder, samt udregner en såkaldt sæsonindikator for de enkelte overnatningsformer. Opgørelsen er eksklusive overnatninger i lejet feriehus, da disse ikke er månedsfordelte på kommuner.

Sæsonindikatoren er et tal som er større end 1 og skal fortolkes som; hvor mange gange større de traditionelle højsæsonmåneder juli og august er, målt i overnatninger, sammenlignet med en gennemsnitsmåned. Er sæsonindikatoren fx 2,0 betyder det at der i juli og august i gennemsnit er dobbelt så mange overnatninger som i en gennemsnitsmåned. Indikatoren giver dermed et fingerpeg om omfanget af kapacitetstilpasning der skal ske hen over året på regionens overnatningssteder.

I 2009 var der 3,1 mio. overnatninger i Region Sjælland fordelt på fem forskellige overnatningsformer. Campingpladserne har den største andel af overnatningerne i Region Sjælland, når feriehusene ikke tages med.

Sæsonindikatoren for de samlede overnatninger i Region Sjælland viser, at turismen er ganske afhængig af overnatningerne i højsæsonen juli-august. I snit er de to måneder 2,3 gange så store som de resterende måneder i året. Landsgennemsnittet er til sammenligning 2,4. Mest sæsonafhængig er campingpladserne og lystbådehavnene og mindst sæsonafhængig er hoteller, feriecentre og vandrerhjem, selv om de sammenlagte tal kan skjule forskelle. F.eks. er forretningsovernatninger typisk ikke sæsonafhængige. Feriehuse er generelt sæsonafhængige, men ikke i nær så høj grad som camping og lystbådehavne.

Juli er klart den største turistmåned i Region Sjælland. Selvom august er den næststørste måned, er den kun 30 pct. større end juni. Sommeren er således relativt lang i Region Sjælland, og de tre sommermåneder udgjorde godt 50 pct. af de samlede overnatninger i 2009.

Tabel 4.1 Antal overnatninger 2009. Region Sjælland

	Total	Camping ¹	Feriecentre	Hoteller	Lystbåde- havne	Vandrerhjem
Hele året	3.136.492	1.558.996	801.327	485.685	172.605	117.879
Januar	78.921	.	45.650	29.180	.	4.091
Februar	100.174	.	69.388	26.408	.	4.378
Marts	149.676	46.272	60.153	36.455	.	6.796
April	271.769	154.885	74.117	35.219	.	7.548
Maj	336.769	194.517	68.493	46.215	15.193	12.351
Juni	358.555	204.236	66.773	47.831	27.064	12.651
Juli	752.135	464.836	133.779	56.768	77.469	19.283
August	466.767	276.451	80.516	51.326	42.831	15.643
September	233.635	117.783	46.685	46.173	10.048	12.946
Oktober	131.613	.	80.277	41.596	.	9.740
November	95.096	.	50.864	37.938	.	6.294
December	161.382	100.016	24.632	30.576	.	6.158
Sæson- indikator²	2,3	2,9	1,6	1,3	4,2	1,8

¹Camping opgøres kvartalsvist for januar-marts og oktober-december.

²Defineret som ((juli+august)/2)/(gennemsnit for hele året).

Kilde: Danmarks Statistik.

Kapitel 5. Markedsforventninger

I det følgende ses forventningerne til turismen i Danmark som helhed. Forecastet er baseret på en modelkørsel af Tourism Economics. Dette svarer til en "alt andet lige" analyse, som forudsætter, at alt andet end de makroøkonomiske faktorer forbliver uændret i fremtiden.

Det skal bemærkes, at beregningen af den fremtidige udvikling på mellemlangt sigt er forbundet med en relativ stor usikkerhed – specielt i slutningen af perioden. Den endelige udvikling skabes af en blanding af økonomiske faktorer, som har ændret sig, og strukturelle faktorer, som vil få en indvirkning på turismeudviklingen de kommende år.

Af tabel 5.1 ses det, at den økonomiske model bag forecastet forventer, at overnatningerne de næste 3-4 år igen vil stige i forhold til det meget lave niveau i 2009. Efter 2012 vil stigningen udelukkende blive drevet af flere danske overnatninger, fordi de udenlandske overnatninger forventes at stagnere omkring 22,5 mio. efter 2012. Dette antal svarer til niveauet i 2007. Denne udvikling vil medføre, at dansk turisme sandsynligvis fortsat vil tabe markedsandele i Europa i perioden.

Tabel 5.1 Antal overnatninger på kollektive overnatningsformer – forecast, positiv og negativt scenarie

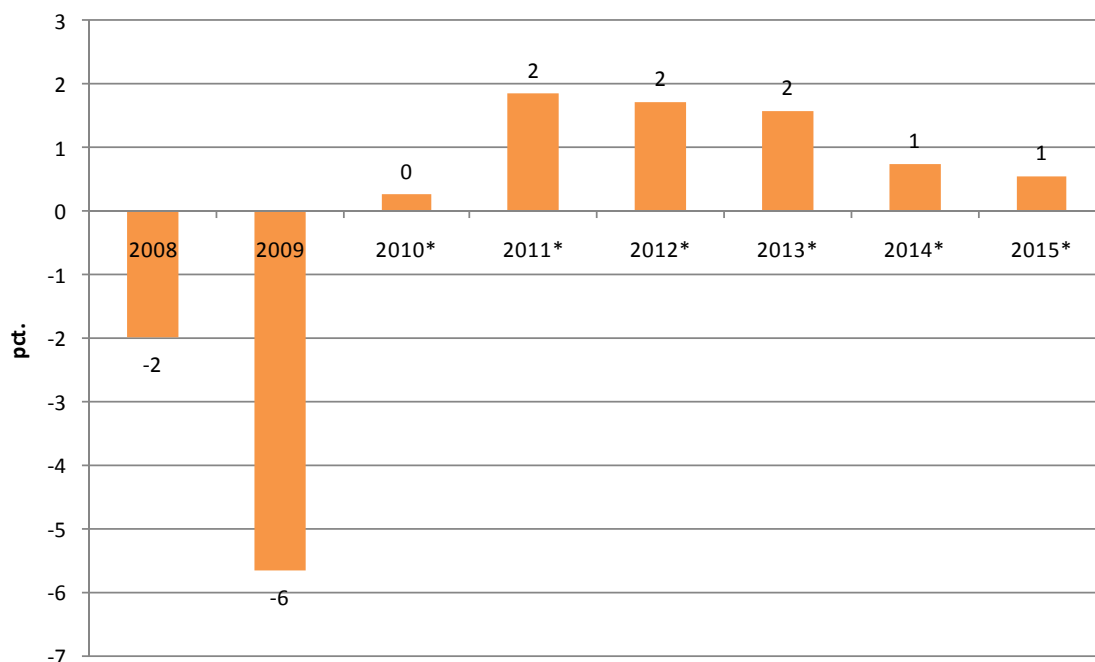
	2008	2009	2010*	2011**	2012**	2013**	2014**	2015**
				1.000				
Forecast	44.717	42.186	42.294	43.077	43.817	44.507	44.839	45.089
Positiv				43.482	44.459	45.413	46.388	47.383
Negativ				42.199	42.204	42.177	42.118	42.027
Ændring i forhold til året før:								
				pct.				
Forecast	-2	-6	0	2	2	2	1	1
Positiv				3	2	2	2	2
Negativ				0	0	0	0	0
Indeks:								
				Indeks: 2007=100				
Forecast	100	94	95	96	98	100	100	101
Positiv				97	99	102	104	106
Negativ				94	94	94	94	94

Note: Kollektive overnatningsformer er: hoteller, feriecentre, campingpladser, vandrerhjem, lystbådehavne og feriehusse. *: Foreløbige tal. **: Forecast
Kilde: Danmarks Statistik, Tourism Economics og VisitDenmark

Det *positive scenarie* illustrerer udviklingen, hvis dansk turisme opnår den samme årlige stigning i udenlandske overnatninger på 2,1 pct., som forventes af UNWTO i hele Europa i perioden, og dermed ikke mister markedsandele. Desuden forudsættes, at den store stigning i danske overnatninger fra de sidste ti år vil fortsætte. Scenariet er medtaget som en illustration af udviklingen, hvis man ikke mister markedsandele.

Det *negative scenarie* giver en samlet vækst på mellem 0 og -1 pct. pr. år i perioden, som nogenlunde svarer til udviklingen fra 2000 til 2009. Her forudsættes, at den historisk observerede fald i udenlandske overnatninger vil fortsætte, og at de danske overnatninger har nået sit højdepunkt og ikke vil fortsætte med at stige.

Figur 5.1 Udviklingen i antal overnatninger på kollektive overnatningsformer 2010-2014. Hele Danmark.

*: Forecast

Note: Kollektive overnatningsformer er: hoteller, feriecentre, campingpladser, vandrerhjem, lystbådehavne og feriehusse.
Kilde: Danmarks Statistik, Tourism Economics og VisitDenmark.

Af tabel 5.2. ses den forventede udvikling for de på landsplan vigtigste markeder. Med undtagelse af tyskere og hollændere, forventes væksten at bringe overnatningerne over 2008 niveau allerede i 2010. Forecastet her er på landsniveau, men kan fungere som rettesnor for destinationen mht. de overordnede markedsforventninger.

Tabel 5.2 Forecast for udviklingen i overnatninger på kollektive overnatningsformer fordelt gæstens bopælsland (indeks 2008=100)

	2008	2009	2010*	2011**	2012**	2013**	2014**	2015**
	1.000							
I alt	100	94	100	102	104	106	106	107
Danskere	100	94	99	99	100	102	104	105
Udlændinge i alt	100	94	101	105	108	109	109	109
Europa i alt	100	94	101	105	107	108	108	108
<i>Heraf:</i>								
Tyskland	100	97	99	102	104	105	106	106
Norge	100	92	102	105	107	107	106	106
Sverige	100	77	110	118	124	125	122	120
Holland	100	92	98	101	103	103	103	103
Storbritannien	100	88	113	112	114	114	115	114
Italien	100	109	108	106	105	105	104	104
Frankrig	100	112	113	115	114	113	109	105
USA	100	94	110	116	121	126	127	128
Japan	100	104	109	109	113	116	114	112
Kina	100	104	117	117	118	119	119	118

Kapitel 6. Turismeproduktet

I dette kapitel vises kapaciteten og udviklingen i turismeproduktet i Region Sjælland. Kapaciteten omfatter kun overnatningsvirksomheder, som indberetter til Danmarks Statistik og er dermed mindre end den totale kapacitet, om end den må forventes at udgøre størstedelen. Turismeproduktet omfatter alle turismevirksomheder i kommunerne.

Det ses af tabel 6.1, at kapaciteten er stort set uændret i 2009 i forhold til 2003. Mens kapaciteten er faldet en anelse for campingpladserne og hotellerne er den steget for lystbådehavnene og feriecentrene. Kapaciteten på camping og lystbådehavne er steget i 2009 i forhold til 2008, hvilket må betyde, at der har været overskudskapacitet, idet alle overnatningsformerne er faldet i 2009 i realiserede overnatninger.

Tabel 6.1 Kapacitetsudviklingen i overnatningsfaciliteter. Region Sjælland

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal senge/enheder/pladser							
Campingpladser (enheder)*	12.258	11.887	11.904	11.975	11.850	11.701	11.973
Lystbådehavne (pladser)	10.539	10.707	10.687	10.319	10.562	10.676	10.903
Feriecentre (senge)	6.447	7.019	7.019	7.091	7.514	7.514	6.810
Hoteller (senge)	4.707	4.922	5.056	5.117	5.196	4.625	4.558
Vandrehjem (senge)	1.929	1.929	1.929	1.929	1.929 ²	1.929 ²	1.929 ²

Note: Opgøres pr. juni

Kilde: Danmarks Statistik

¹Campingenheder svarer til 3 sengepladser

²Kapaciteten på vandrehjem er ikke opgjort efter 2006. Kapaciteten antages uændret herefter.

I Tabel 6.2 ses de forskellige turismeprodukter i Region Sjælland. Der er flest Bed&Breakfasts og restauranter i Region Sjælland. Solrød og Greve har færrest turismeprodukter, mens Slagelse, Næstved og Guldborgsund har flest turismetilbud.

Tabel 6.2 Antal turismeprodukter i Region Sjælland, 2009

	Bed&Breakfast	Campingpladser	Feriecenter	Feriehusudlejere	Hoteller	Lejrskoler	Lystbådehavne	Slotte	Vandrehjem	Attraktioner	Golfanlæg	Mødefaciliteter	Restauranter	Wellnessfaciliteter	Zoologiske Haver	Total
Region Sjælland	222	72	8	16	107	12	64	32	21	15	30	67	296	5	8	975
Faxe	14	4	.	1	4	.	1	2	1	1	1	4	13	.	.	46
Greve	7	1	.	.	2	.	2	.	.	.	.	1	2	.	.	15
Guldborgsund	17	9	1	2	15	.	8	4	2	2	3	7	30	.	2	102
Holbæk	6	4	.	.	5	1	1	2	1	1	1	2	14	1	1	40
Kalundborg	9	7	.	2	8	2	7	3	2	.	2	3	11	.	.	56
Køge	15	4	.	.	3	.	1	.	1	.	3	2	16	1	.	46
Lejre	4	2	.	.	4	.	3	1	.	1	1	3	4	.	.	23
<i>fortsættes</i>																
Lolland	18	8	2	1	12	.	13	1	1	2	3	6	24	.	2	93

Næstved	26	3	1	2	6	.	6	12	1	1	2	5	36	.	2	103
Odsherred	20	7	.	3	6	1	3	1	2	3	3	4	20	.	1	74
Ringsted	7	1	.	.	3	.	.	2	2	.	1	5	27	.	.	48
Roskilde	8	1	.	1	7	.	3	.	1	.	4	5	30	.	.	60
Slagelse	11	10	2	2	15	7	6	2	3	2	2	11	32	2	.	107
Solrød	5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	.	7
Sorø	5	2	.	.	3	.	.	.	1	.	1	3	9	.	.	24
Stevns	10	2	1	1	2	1	2	1	1	1	2	3	8	.	.	35
Vordingborg	40	7	1	1	12	.	8	1	2	1	1	3	18	1	.	96

Note: Samme virksomhed kan godt figurere under flere typer.

Kilde: Guide Danmark/VisitDenmark

Sommerhusene er en vigtig del af Region Sjællands turisme, både de kommercielt udlejede feriehuse og de ikke-kommercielle feriehuse til låns og eget brug. Af tabel 6.3 ses det, at der er placeret knapt 64.400 sommerhuse i Region Sjælland. Odsherred Kommune er den største, enlige kommune med godt 40 pct. af husene, mens Nordvestsjælland som gruppe har godt 57 pct. af alle Region Sjællands sommerhuse.

Tabel 6.3: Antal registrerede sommerhuse i Region Sjælland, 2009

	Sommerhuse
Region Sjælland	64.374
Faxe	734
Greve	180
Guldborgsund	7.752
Holbæk	2.749
Kalundborg	8.103
Køge	169
Lejre	1.768
Lolland	3.702
Næstved	2.375
Odsherred	25.979
Ringsted	93
Roskilde	502
Slagelse	4.148
Solrød	90
Sorø	190
Stevns	1.538
Vordingborg	4.302

Kilde: Guide Danmark/VisitDenmark

Bilag

Bilag 1. Turismeforbrug pr kommune

Tabel B1.1 Turismeforbrug pr marked og kommune. 2008

(mio. kr.)	Faxe	Greve	Guldborgsund	Holbæk	Kalundborg	Køge	Lejre	Lolland	Næstved	Odsherred	Ringsted	Roskilde	Slagelse	Solrød	Sorø	Stevns	Vordingborg
I alt	272	178	858	395	572	357	181	641	627	1.192	326	1.035	788	69	195	155	465
Danmark	167	62	496	259	432	195	122	410	415	1.039	242	637	599	21	137	84	277
Tyskland	39	13	195	24	38	20	10	75	68	58	12	31	36	5	8	32	96
Storbritannien	0	19	1	13	13	23	7	1	2	7	7	40	16	8	6	0	1
Sverige	34	33	62	13	12	47	13	77	65	13	13	96	24	15	6	16	38
Norge	10	16	54	57	48	22	6	26	24	51	27	125	73	7	24	8	16
Finland	0	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Holland	2	2	9	1	3	4	1	16	2	6	3	5	4	0	2	1	9
Frankrig	2	0	0	0	0	1	0	1	1	0	1	4	1	0	0	0	1
Italien	2	0	2	0	0	1	0	2	3	0	1	3	1	0	0	1	2
Schweiz	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	1
USA	1	4	1	8	7	5	3	2	3	5	4	9	10	2	4	0	1
Japan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Belgien og Luxemborg	5	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Canada	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Polen	0	2	1	1	1	3	6	2	1	0	2	6	2	1	0	1	0
Spanien	0	3	0	1	1	4	2	0	0	1	1	6	2	1	1	0	0
Østrig	0	0	1	8	6	0	0	0	0	4	4	1	9	0	3	0	0
Øvrige Østeu- rope	1	0	3	3	2	1	0	9	4	2	3	2	4	0	1	1	2
Øvrige Europa	0	9	1	2	3	13	1	3	1	1	2	17	3	4	1	0	1
Øvrige Asien	1	0	0	0	0	1	4	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0
Øvrige Ameri- ka	0	0	2	0	0	0	0	2	6	0	0	1	0	0	1	1	2
Øvrige lande	6	13	27	3	5	16	5	15	32	7	3	48	5	6	1	9	18

Kilde: VisitDenmarks turismesatellitregnskab.

Tabel B1.2. Turismeforbrug pr overnatningsform og kommune. 2008.

(mio. kr.)	Faxe	Greve	Guldborgsund	Holbæk	Kalundborg	Køge	Lejre	Lolland	Næstved	Odsherred	Ringsted	Roskilde	Slagelse	Solrød	Sorø	Stevns	Vordingborg
Total	272	178	858	395	572	357	181	641	627	1.192	326	1.035	788	69	195	155	465
Kommercielle	144	36	454	106	162	134	49	401	242	272	163	657	297	3	74	57	201
Hotel - ferie	9	1	22	16	9	21	8	36	39	15	25	42	25	0	11	0	28
Hotel - forretning	25	2	74	31	56	70	13	73	118	42	111	198	185	0	48	0	20
Camping	83	12	57	32	39	30	15	49	42	38	9	12	29	0	14	21	35
Vandrerhjem	2	0	5	3	4	4	0	4	4	1	3	9	5	0	1	2	4
Lejet feriehus	17	8	257	21	48	10	13	70	24	138	14	11	34	3	0	27	88
Feriecentre	0	12	24	0	0	0	0	161	12	0	0	0	8	0	0	3	7
Festival	0	0	4	0	0	0	0	0	0	21	0	384	0	0	0	0	0
Lystbåde	8	1	11	1	4	1	0	8	3	18	0	2	9	0	0	4	19
Bondegårdsferie	0	0	0	2	1	0	0	0	0	1	1	0	3	0	1	0	0
Krydstogt	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ikke-kommercielle	128	142	404	289	411	223	132	240	384	920	163	378	491	66	121	98	264
Eget feriehus	19	3	132	70	206	3	43	63	43	662	2	8	106	1	5	26	102
Lånt feriehus	4	3	27	15	43	5	8	13	8	138	1	16	22	2	6	5	13
Familie/venner	39	56	88	135	98	64	38	69	109	66	62	93	154	24	57	30	64
Endagsturister - ferie	56	81	109	48	29	107	35	56	140	25	22	143	75	39	18	36	71
Endagsturister - forretning	11	0	48	21	34	44	9	39	84	29	76	118	135	0	35	0	14

Kilde: VisitDenmarks turismesatellitregnskab.

Tabel B1.3. Turismeforbrug efter formål og kommune. 2008.

(mio. kr.)	Faxe	Greve	Guldborgsund	Holbæk	Kalundborg	Køge	Lejre	Lolland	Næstved	Odsherred	Ringsted	Roskilde	Slagelse	Solrød	Sorø	Stevns	Vordingborg
Total	272	178	858	395	572	357	181	641	627	1.192	326	1.035	788	69	195	155	465
Ferie	237	176	735	343	483	244	160	530	424	1.121	139	719	469	69	112	155	432
Forretning	36	2	123	52	90	113	22	111	202	71	187	316	319	0	83	0	33
<i>Ferie i pct. af total</i>	<i>87</i>	<i>99</i>	<i>86</i>	<i>87</i>	<i>84</i>	<i>68</i>	<i>88</i>	<i>83</i>	<i>68</i>	<i>94</i>	<i>43</i>	<i>69</i>	<i>59</i>	<i>100</i>	<i>57</i>	<i>100</i>	<i>93</i>
<i>Forretning i pct. af total</i>	<i>13</i>	<i>1</i>	<i>14</i>	<i>13</i>	<i>16</i>	<i>32</i>	<i>12</i>	<i>17</i>	<i>32</i>	<i>6</i>	<i>57</i>	<i>31</i>	<i>41</i>	<i>0</i>	<i>43</i>	<i>0</i>	<i>7</i>

Kilde: VisitDenmarks turismesatellitregnskab.

Bilag 2. Turismens samfundsøkonomi kommunalt

Tabel B2.1 Turismeskabt beskæftigelse (årsværk) branche og kommune. 2008

årsværk	Faxe	Greve	Guldborgsund	Holbæk	Kalundborg	Køge	Lejre	Lolland	Næstved	Odsherred	Ringsted	Roskilde	Slagelse	Solrød	Sorø	Stevns	Vordingborg
a. Turismekarakteristiske brancher	148	130	590	232	339	272	100	478	539	505	293	968	555	34	140	71	312
- heraf overnatningssteder	39	19	164	83	101	46	26	192	204	105	195	376	215	13	74	18	97
- heraf restaurant	53	71	146	80	107	154	32	123	135	154	77	237	162	26	44	21	76
- heraf transport	31	10	141	26	48	22	25	82	109	79	10	64	48	-5	8	15	60
- heraf rejseservice	18	20	105	23	59	37	9	59	60	108	5	169	100	-4	7	8	57
- heraf forlystelsesparker, museer	7	9	34	20	24	12	8	23	31	59	6	121	31	4	7	8	22
b. Turismeforbundne brancher	89	63	264	154	237	94	78	173	196	576	37	299	208	26	57	68	187
c. Ikke-turismespecifikke brancher	76	68	300	152	204	106	71	197	241	436	75	416	265	25	70	55	229
I alt (a+b+c)	313	261	1.154	538	779	471	249	848	975	1.517	405	1.682	1.029	86	267	193	728
<i>Turismeandel af samlet kommunal beskæftigelse</i>	<i>2,4</i>	<i>1,6</i>	<i>4,4</i>	<i>1,9</i>	<i>3,7</i>	<i>1,7</i>	<i>3,4</i>	<i>4,2</i>	<i>2,9</i>	<i>12,6</i>	<i>2,4</i>	<i>4,1</i>	<i>2,9</i>	<i>1,6</i>	<i>2,3</i>	<i>3,2</i>	<i>4,0</i>

Kilde: VisitDenmarks turismesatellitregnskab.

Tabel B2.2. Turismeskabt værditilvækst efter branche og kommune (mio. kr.). 2008

(mio. kr.)	Faxe	Greve	Guldborgsund	Holbæk	Kalundborg	Køge	Lejre	Lolland	Næstved	Odsherred	Ringsted	Roskilde	Slagelse	Solrød	Sorø	Stevns	Vordingborg
a. Turismekaraktéristiske brancher	78	59	225	112	136	99	60	173	196	219	95	323	212	24	59	42	130
Overnatningssteder	11	6	43	25	26	13	8	41	46	31	38	87	69	3	19	6	27
Restaurant	14	18	33	20	24	30	9	30	28	39	15	48	34	7	10	6	20
Transport	20	12	65	21	31	22	25	43	62	48	20	56	45	5	13	13	32
Rejse-service	29	18	69	36	43	28	14	47	43	71	19	74	48	7	13	13	39
Forlystelsesparker, museer	4	4	17	10	12	6	5	12	16	30	3	57	16	2	4	4	12
b. Turismeforbundne brancher	31	28	92	57	89	39	30	65	77	218	13	124	74	11	22	22	68
c. Ikke-turismespecifikke produkter	51	45	219	91	126	64	46	128	140	265	42	228	157	20	42	38	133
I alt (a.+b.+c.)	160	132	537	260	351	202	136	366	413	701	150	675	442	55	123	103	331
Andel af samlet værditilvækst pr. kommune	2,5	1,6	4,6	2,0	2,9	1,6	2,6	3,9	2,8	11,3	2,0	3,8	2,8	1,9	2,7	3,7	4,2

Kilde: VisitDenmarks turismesatellitregnskab.

Tabel B2.3. Turismeskabt skatteprovenu efter type og kommune (mio. kr.)*. 2008.

(mio.kr.)	Faxe	Greve	Guldborgsund	Holbæk	Kalundborg	Køge	Lejre	Lolland	Næstved	Odsherred	Ringsted	Roskilde	Slagelse	Solrød	Sorø	Stevns	Vordingborg
Kommuneskatter	21	18	70	36	48	27	17	51	58	97	22	96	63	8	17	14	45
Kirkeskatter	1	1	3	1	2	1	1	2	2	3	1	3	2	0	1	1	2
Amts- /Regionskommuneskatter	4	2	20	9	7	5	1	13	15	17	4	12	15	1	3	3	10
Statsskatter	17	15	53	28	38	21	14	37	50	76	18	76	49	6	13	11	36
a. Personskatter i alt	43	35	145	73	94	55	33	104	125	193	44	188	130	15	34	29	92
Vareskatter/Punktafgifter	-4	7	39	23	48	4	-4	33	2	120	-1	47	26	2	4	6	23
Moms/Merværdiafgift	45	33	141	70	105	56	32	109	104	227	46	174	132	13	32	27	83
Selskabsskatter	7	18	53	18	24	20	13	26	35	64	8	68	29	6	10	12	31
b. Vareskatter og selskabs- skatter i alt	49	58	233	111	177	79	40	167	141	411	54	288	187	21	47	46	137
Alle skatter (a.+b.)	92	93	378	184	271	134	74	271	266	604	98	476	316	36	81	75	229

* Bemærk at det alene er kommuneskatter og en fraktion af selskabsskatterne som tilfalder den enkelte kommune.

Kilde: VisitDenmarks turismesatellitregnskab.

Bilag 3. Sæsonindikator kommunalt

Tabel B3.1 Sæsonindikator for registrerede overnatninger pr kommune (ekskl. lejet feriehus). 2009

	Faxe	Greve og Solrød	Guldborgsund og Lolland	Holbæk, Kalundborg og Odsherred	Køge	Lejre og Roskilde	Næstved og Ringsted	Slagelse og Sorø	Stevns	Vordingborg
Januar	628	1.369	44.224	4.898	2.177	5.556	8.195	8.635	985	2.254
Februar	924	1.558	67.934	4.530	1.874	4.963	8.354	6.275	887	2.875
Marts	18.292	2.979	60.692	19.317	3.731	14.391	11.377	14.471	1.213	3.213
April	36.899	3.697	97.688	40.899	10.749	13.489	24.748	22.403	8.533	12.664
Maj	36.111	5.962	108.369	53.905	14.883	18.167	35.040	32.184	11.782	20.366
Juni	40.580	5.796	107.096	58.187	17.526	20.107	38.106	32.099	12.638	26.420
Juli	76.087	16.124	244.790	116.842	34.743	32.565	79.132	53.312	28.737	69.803
August	49.542	9.609	147.336	66.028	22.490	26.709	43.356	39.507	16.280	45.910
September	26.809	3.125	68.867	35.714	10.372	14.847	24.836	25.701	8.265	15.099
Oktober	820	1.327	77.727	6.283	3.386	9.016	13.616	11.974	1.495	5.969
November	644	1.001	50.155	6.733	2.767	8.368	10.706	11.450	689	2.583
December	47.854	2.934	29.349	27.032	5.034	13.969	9.983	13.619	5.875	5.733
Sæsonindikator	2,2	2,8	2,1	2,5	2,6	2,0	2,4	2,1	2,8	3,3

Kilde: Danmarks Statistik.